

Täysistunto

Tiistai 24.5.2022 klo 14.00—16.25

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain, vuosilomalain 7 §:n ja merimiesten vuosilomalain 3 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annettujen lakien voimaantulo- äännösten muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 78/2022 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskusteluun, ministeri Sarkkinen.

Keskustelu

14.06 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esityksen tavoitteena on osaltaan turvata covid-19-epidemian torjuntaa ja varautua epidemiatilanteen mahdolliseen pahenemiseen. Esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi sairausvakuutuslain sekä vuosilomalain ja merimiesten vuosilomalain väliaikaisten, 30.6.2022 saakka voimassa olevien säännösten voimassaoloaika. Säännökset säilyisivät sisällöllisesti ennallaan.

Koronarokotteen rokottamistoimenpiteen sairausvakuutuslain mukaista korvattavuutta jatkettaisiin. Korvaustaksa olisi edelleen 16 euroa. Koronarokotteen rokottamistoimenpiteen korvattavuuden jatkaminen tarkoittaisi myös sitä, että samalla näihin rokotuksiin tehdyt matkat olisivat sairaanhoitovakuutuksen matkakorvauksista korvattavia.

Sairausvakuutuslain asetuksenantovaltuussäännöksen voimassaoloa jatkettaisiin. Asetuksella säädettäisiin koronavirustutkimuksen korvauksen korvaustaksasta normaalista sairausvakuutuslain mukaisesta Kansaneläkelaitoksen taksanvahvistamismenettelystä poikkeavasti, jolloin korvaustaksa voisi olla suurempi kuin Kansaneläkelaitoksen vahvistama taksa. Voimassa olevan asetuksen mukainen korvaustaksa PCR-tutkimukselle on 100 euroa.

Sairausvakuutuslain väliaikaisen tartuntatautipäivärahaa koskevan säännöksen mukaan vakuutetulla olisi oikeus tartuntatautipäivärahaan, kun hänellä on luotettavasti todettu koronatartunta ja ansiotyöhön osallistuminen ei ole suositeltavaa tartunnan leviämisen riskin takia. Oikeus olisi myös alle 16-vuotiaan lapsen huoltajalla, jos lapsella on luotettavasti todettu koronatartunta, eikä lapsen meneminen varhaiskasvatukseen tai oppilaitokseen ole suositeltavaa, ja huoltaja on sen vuoksi estynyt tekemästä ansiotyötään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2022 vp

Vuosilomalain ja merimiesten vuosilomalain väliaikaisten säännösten nojalla edellä mainittu, sairausvakuutuslain mukaiseen tartuntatautipäivärahaan oikeuttava koronatarunnasta johtuva työstä poissaolo ei johtaisi vuosilomaoikeuden heikentymiseen.

Esitys liittyy valtion 2022 lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian ja viimeistään 29.6.2022 ja olemaan voimassa 31.12.2022 saakka.

Puhemies Matti Vanhanen: Arvoisat edustajat! Ilmoitan, että Romanian senaatin puhemies Florin Cîțu on saapunut seuraamaan täysistuntoa. Eduskunnan puolesta toivotan arvoisat vieraat tervetulleiksi eduskuntaan. [Suosionosoituksia]

Puhemies Matti Vanhanen: Keskustelu jatkuu. — Edustaja Räsänen.

14.09 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Tämä esitys on varmasti edelleenkin perusteltu, koska koronatautilanne meillä edelleenkin on päällä. Tässä on kuitenkin huomioitava se, että etenkin tämä tartuntatautipäivärahaa koskeva ehdotus edelleenkin lisää terveydenhuollon kuormitusta, asiointia terveydenhuollossa, koska se lisää tarvetta sekä tähän päivärahan hakemiseen että sitten tietenkin myös näihin covid-testauksiin. Toki tiedämme, että toisaalta tulee myös säästöä siinä, että työnantajat voivat tämän avulla paremmin huolehtia työturvallisuudesta, säästää sairauspoissaoloista aiheutuvista kustannuksista, ja sitten yleisesti ehkäistään tartuntojen leviämistä.

Minulla olisi ministerille kaksi kysymystä liittyen tähän.

Täällä perusteluissa todetaan, että omikronin kohdalla rokotteen tuoma suoja tartuntaa vastaan on heikko, ja kyllähän tämä on ollut pettymys, että rokotteet ovat niinkin heikotehoiset eli ne eivät tätä tartuttavuutta ja tarttumista estä, sen sijaan kylläkin onneksi ne pystyvät estämään nimenomaan näitä vakavia, tehohoitoon johtavia tautimuotoja. Tähän liittyen kysyn ensinnäkin tästä neljännestä rokotteesta, koska näyttää siltä, että sen kriteereitä, jotka ovat hiukan epämääräisiä, sovelletaan eri tavoin eri puolilla. On iäkkäämpiä ihmisiä, jotka toivoisivat saavansa sen neljännen rokotteen, mutta he eivät välttämättä täytä näitä kriteereitä eli yli 80:tä vuotta tai sitten sitä, että on koti- ja omaishoidon piirissä tai että terveys ja toimintakyky ovat vakavasti heikentyneet. Toisaalla taas sitten annetaan hyvinkin väljästi näitä rokotteita.

Sitten toinen kysymys on tämä hoitohenkilökunnan rokotevelvollisuus, sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön rokotevelvollisuus. Kun nyt tiedämme, että tartuttavuutta tämä ei omikronviruksen leviämisen kohdalla estä, niin eikö olisi aika tästä velvoitteesta luopua, varsinkin kun otamme huomioon sen, että meillä on huutava pula hoitajista ja omalta osaltaan tästä velvoitteesta luopuminen voisi tässäkin auttaa?

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Koponen, Ari.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2022 vp

14.12 Ari Koponen ps: Kiitos, puhemies! Tästä esityksestä ei järjestetty lausuntokierrosta, ja olisinkin kysynyt ministeriltä, miksi ei. Hallituksella on kumminkin ollut varsin hyvin tiedossa, että väliaikaisten pykälien voimassaolo on päättymässä ensi kuun lopussa.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Juvonen.

14.12 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Tämän lakiesityksen jatkaminen on perusteltua, mutta olisin myös itse kysynyt tätä, miksi tästä esityksestä ei ole järjestetty lausuntokierrosta, koska hallituksella on ollut täysi tieto siitä, että väliaikaisten pykälien voimassaolo on päättymässä kesäkuun lopussa.

Tiedustelin myös tästä tartuntatautilain 48 a §:stä liittyen hoitajien pakkorokotukseen. Nythän on niin, että koronarokotus ei estä tartuttamista eikä myöskään tartuntaa eikä tämän infektion tarttumista, ja totuus on se, että terveydenhuoltoalalla on äärettömän suuri hoitajapula tällä hetkellä. Olen saanut tietooni, että on tilanteita, joissa hoitaja ollaan irtisanomassa sen takia, että hänellä ei ole esimerkiksi täydellistä rokotesuojaa eikä hän ole sairastanut vielä tätä virustartuntaa. Kysyisin teiltä: Eikö nyt kaiken tämän valossa, kun kuitenkin koronatartunnat lisääntyvät entisestään... Hallitus on täysin hiljaa, ette ota mitään kantaa näihin lukuihin. Viimeisen parin viikon aikana on ilmaantuvuusluku kaiken kaikkiaan ollut 541, mikä on aivan valtavasti, ja siinäkin mielessä näyttää siltä, että infektio on pyyhkäisemässä Suomen yli ja jokainen sen tavalla tai toisella tulee sairastamaan. Terveydenhuoltosektorin kantokyky on kuitenkin turvattava, ja meidän perussuomalaisten mielestä hoitohenkilöstön kyky ennaltaehkäistä tartuntoja on kuitenkin Suomessa korkea. Käsihygieniat, maskit, mitä edelleen siellä terveydenhuollossa käytetään, ja toki myös nämä jo voimassa olevat rokotukset ovat avain siihen, että yhä useampi tartunta kuitenkin voidaan sitten ennaltaehkäistä. Mikä on tämä tilanne terveydenhuollon henkilöstön osalta? Aiotteko te kumota tämän 48 a §:n, mikä liittyy hoitajien pakkorokottamiseen? Meillä ei ole varaa menettää ainuttakaan hoitajaa sieltä kentältä. Kesän aikana muun muassa osastoja ja yksiköjä suljetaan sen takia, että ei ole henkilöstöä. Kyllä myös tämä rokotepakko on yksi syy, mikä vaikuttaa tähän asiaan. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Essayah.

14.15 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Tämän esityksen aikamäärän jatkaminen on varmastikin perusteltua, mutta kuten kollegat ovat tuoneet esille, varmasti tämä nykyinen tilanne olisi hyvä huomioida ja kartoittaa: millä tavalla tässä nyt on huomioitu se, että meillä on kevään aikana aika suuri määrä ihmisiä sairastanut koronan ilman, että he ovat sitten hakeutuneet mihinkään testeihin, koska yksinkertaisesti testeihin on ollut täysin mahdollonta päästä silloin pahimpana epidemia-aikana? Niitä ohjeitahan tulikin sitten sen suhteen, miten ihmisten tulisi menetellä.

No, tämä ei varmasti ole ongelma monille muille ammattiryhmille, mutta juurikin näille hoitajille, jotka tässä on nostettu esille. Elikkä jos tässä ruuhkassa on sairastanut koronan eikä pysty todentamaan, että on sairastettu korona, niin edelleen sitten tämä rokotevelvoite on ollut näitten hoitajien kohdalla.

Täytyy sanoa, että tässä tilanteessa — niin kuin tässä edellä hoitoalan ammattilaisia olevat edustajakollegat ovat todenneet, kun ei tosiaankaan tämä koronarokote ole ehkäissyttarttumista, vaan tietenkin sen tärkein tehtävä on ollut tämän vaikean tautimuodon ehkäise-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2022 vp

minen, mutta ei tarttumisen — se, että tämä rokotevelvoite aika kovine seuraamuksineen on eri puolilla Suomea sitten vähän eri tavoin vielä sovellettu, on aiheuttanut kyllä tuolla hoitoalan kentässä aika paljon hämmennystä. Siinä mielessä, kun tiedetään, että kesää koh- ti tässä henkilöstöpula edelleen pahenee, ja meillä on tietysti vielä nyt tämä työtaistelu päällä... Tässä on monia sellaisia asioita, minkä tähden nyt joka ikinen käsipari tarvittaisiin kyllä siellä työpaikalla.

Siksi tässä yhteydessä on hyvä kysyä myös ministerin näkemystä: olisiko mahdollista, että tällä kohtaa todettaisiin, että tämän rokotevelvoitelainsäädännön — joka on sekin mää- räaikainen — aika on nyt tässä vaiheessa ohi?

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Heinonen.

14.17 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Hyvä ministeri! Koronatilanne on edelleen varsin vakava, vaikka julkisuudessa huomion ovat vieneetkin muut vakavat ja su- rulliset aiheet. Tämä jatko on varmasti ihan perusteltu. Olisin kiinnittänyt itse huomiota tä- hän lausuntokierroskysymykseen, joka täällä on noussut esille. Välillä tuntuu, että asiat ei- vät tahdo edetä, kun pitää lausuntokierroksia tehdä, ja näyttää sitten välillä taasen olevan niin, että niitä ei hallituksen mielestä olekaan tarpeen tehdä.

Edustaja Räsänen nosti esille tämän rokotekysymyksen ja sen, että rokote ei olekaan niin hyvin estänyt taudin leviämistä, mutta niin kuin hänkin totesi, kyllä kuitenkin ne oireet ovat jääneet monella aika paljon miedommiksi todennäköisesti näiden rokotteiden ansios- ta. Toivottavasti myös tuo neljäs rokote, johon varmaan kuulemme ministeriltä tänään vie- lä vastausta, saadaan käyttöön ainakin riskiryhmäläisille ja muille.

Myös hoitajien pakkorokotuskysymys nousi tässä esille, ja olisin ministeri Sarkkiselta kysynyt, minkälaisia kokemuksia ja palautetta siitä on ministeriöön tullut ja onko se ai- heuttanut ongelmia esimerkiksi joissakin yksiköissä.

Mutta, arvoisa puhemies, loppuun: Kun meillä on esillä tällainen tauti, joka leviää ää- rimmäisen helposti, eikä kukaan varmasti uskonut silloin jo historiassa, että tästä tulee näin pitkä vitsaus ja näin monisäikeinen asia, niin nyt uutiset ovat täyttymässä apinarokosta. Apinarokkotartuntoja on nyt jo kerrottu Ruotsista — en tiedä, onko Suomesta jo saatu en- simmäisiä todennettuja tartuntoja. Kysyisin ministeri Sarkkiselta, minkälaista varautumis- ta sosiaali- ja terveysministeriössä tällä hetkellä käydään tämän apinarokon osalta. Se näyt- tää huolettavan ihmisiä ja ihan syystäkin, kun muistissa on niin vahvasti tämä covid-19 ja sen muunnokset ja edelleen se on päällä. Miten olette varautuneet siihen, että apinarokko saattaa olla seuraava tällainen nopeasti leviävä tauti?

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kiljunen, Kimmo.

14.19 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Kollegat ovat täällä jo puhuneet koronas- ta ja sen leviämisestä. Siitä näyttää muodostuvan tällainen lähestulkoon kansantauti, eli se leviää käytännössä koko väestöön. Se, mikä tässä on kuitenkin lohdullista, on selvästi se, että kuolleisuus koronaan ei ole enää samassa mittakaavassa kuin on ollut aikaisem- min, ja tässä tulee sitten se minun varsinainen huomioni: lukuisat ikäihmiset ovat ottaneet yhteyttä mitä moninaisimmin tavoin ja tuoneet esille sen seikan, että vaikka kuolleisuus ei olekaan enää samaa mittaluokkaa kuin aikaisemmin, niin nimenomaan ikääntyneiden kuolleisuus koronaan on edelleenkin suuri, ja he ovat erittäin huolissaan ja toivovat, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2022 vp

tämä neljäs rokotusmahdollisuus tulisi niin nopeasti kuin mahdollista heille saavutettavissa olevaksi. Ja tätä haluaisin nyt ministeriltä kysyä: kun monet tätä toteavat ja kun meillä on kuitenkin rokotteita nyt varastossa aika runsaasti, ei ole rokotteista pulaa, niin mitä toimia hallitus nyt tekisi, että nimenomaan ikääntyneiden ihmisten osalta voitaisiin tämän neljännen rokotekerran kattavuus nyt tehdä mahdollisimman laveaksi ja suureksi ja mahdollisimman nopealla aikataululla?

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Mäenpää.

14.21 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Nyt kun keskustellaan jälleen rokotteista ja on esiin tullutkin tämä hoitajien pakkorokottaminen, niin haluan pikkuisen avata tätä asiaa. Olen tehnyt lakialoitteen samana päivänä, kun se tuli voimaan, siitä, että se laki purettaiisiin, ja ihmettelen, miksi sitä lakialoitettani ei ole otettu käsittelyyn. Radiosta sain eilen kuulla, että sairaanhoitoalalla on pula työntekijöistä ja joitakin osastoja joudutaan sulkemaan. Ja tilanne on kuitenkin semmoinen, että tällä hetkellä on rokottamattomia hoitajia kotona, koska he eivät voi mennä töihin. Siellä on myös töissä rokottamattomia hoitajia, jotka ovat sairastaneet taudin, mutta heinäkuussa heistä ensimmäiset ovat tämän teidän lakinne mukaan jäämässä sitten kotiin, koska tulee täyteen kuusi kuukautta siitä, kun he ovat sairastaneet taudin. Miten aiotte selvittää tästä, ja miksi ette ole sitä lakia tuoneet käsittelyyn?

Kerron esimerkin: Eräs hoitaja, joka joutui helmikuun alussa pois töistä, koska ei ollut ottanut rokotetta, koska hän vaalii omaa kehoaan, sai taudin sitten jostakin haettua itselleen ja sairasti. Tämän jälkeen hän meni töihin, ja hänet siirrettiin sitten yllättäen eri osastolle omassa työssään sen takia, kun siellä toisella osastolla, jonne hänet siirrettiin, oli koronaan sairastuneita asiakkaita, joita eivät tämän osaston omat, rokotetut työntekijät uskaltaneet hoitaa.

Sitten joskus bongasin tuolta netistä semmoisen kysymyksen, että onko tässä mitään järkeä, kun kolmasti rokotettu hoitaja pukeutuu kaikkiin suojaliiveihin ja hengityssuojaimiin mennessään hoitamaan neljästi rokotettua koronapotilasta. Siinä oikeasti voi kysyä, onko tässä jotain järkeä.

Toivoisin, että te tuotte tähän muutoksen pikaisesti, että hoitajat pääsevät omalle työpaikalleen. Olen saanut tästä lukuisia viestejä, ja tässä viimeksi tänä aamuna on tullut muistutus tästä, että nyt alkaa kuusi kuukautta sitten taudin sairastaneita hoitajia taas joutumaan lakiasetuksen takia sivuun omasta työstään. Ja on tullut myös sellaista viestiä, [Puhemies koputtaa] että nuorta, juuri opintonsa päättäneitä, hoitajaksi vakituiseen työsuhteeseen päässyttä henkilöä sitten ruuvataan tällä lailla, että rokotteet pitää ottaa tai saat lopputilin. Milloin te aiotte tähän asiaan palata? Tämä pitäisi vikkellästi saada hoidettua. — Kiitoksia.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Mäkelä.

14.24 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Koronatilanne on nyt sellainen, että olemme me rokotettuja tai emme, niin me kaikki sen koronan sairastamme, jos se on meihin tarttuakseen. Kysymys on vain, montako kertaa me sairastamme sen koronan ja millaiset oireet meillä on. On mahdollista, että rokotteen ottaminen vähentää niitä oireita. Se on varmaankin todennäköistä, mutta se ei ole välttämätöntä. Monet ovat myös rokottamattomina sairastaneet hyvin lievän version erityisesti tästä omikronvariantista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2022 vp

Eli kyllä tämä neljäs rokote alkaa jo olemaan sellaista hölmöläisten peiton jatkamista. Kun kolme kertaa on jo samaa ainetta laitettu, se ei tehoa, se ei toimi kuin hyvin rajatun ajan edes niiden oireiden vähentämiseksi, niin jos neljättä kertaa pumpattaisiin samaa ainetta, vaikka asiantuntijat ovat jo epäilleet, että tämä jatkuva tehosterokotteiden ottaminen alentaisi ihmisen omaa immuunivastetta, onko tässä mitään tolkkua? Puolestani se neljäs rokote suotakoon niille, jotka sen pelkonsa takia haluavat ottaa. Ellei sitä suorastaan todeta vaaralliseksi lääketieteellisin perustein, niin annettakoon se heille, mutta muuten olen sitä mieltä, että tämmöinen asian kanssa tohelointi täytyy nyt lopettaa jo tässä kohtaa, ymmärtää, että tämä peli meni jo, meidän ei kannata enää tällä kentällä jatkaa.

Kannatankin kaikkien mahdollisten rokotepakkojen purkamista välittömästi ja hoitajien palauttamista töihin. Heidät kaikki tarvitaan sinne, varsinkin jos tämä hoitajien työtaistelutilanne pahenee ja tapahtuu jotain joukkootisanoutumisia. Tämä ei ole enää leikin paikka. Nyt tämä hössötys täytyy lopettaa.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Räsänen.

14.26 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Täällä on käyty mielestäni todella tärkeää keskustelua. Tämä rokote- ja koronakeskustelu on jäänyt hyvin paljon Venäjän aggressioiden ja Nato-keskustelun varjoon, mutta kansalaisten näkökulmasta tämä on todella tärkeä asia.

Olen kyllä täysin samaa mieltä siitä, että rokottamisen tulisi perustua vapaaehtoisuuteen niin sote-henkilöstön kohdalla kuin kaikkien muidenkin kohdalla. Me tiedetään, että rokotuksista on hyötyä, niistä on hyötyä näiden vakavien tautimuotojen estämisessä, mutta yllättävän heikosti ne toimivat nimenomaan siihen taudin leviämisen ja tartuttavuuden estämiseen. Sen takia ajattelen, että hallituksen tulisi kyllä nyt kiireesti purkaa tuo hoitohenkilökuntaa ja sote-henkilöstöä koskeva rokotevelvollisuuslainsäädäntö, koska rokotevelvollisuuttahan ei säädetty sen vuoksi, että pystyttäisiin näitä henkilöstön omia vakavia tautimuotoja estämään, vaan siksi, etteivät oireettomat hoitajat tartuta heikkokuntoisia potilaita. Nyt kun vielä tiedämme, että koronatauti tulee rokotetuille lievempänä kuin niille, joita ei ole rokotettu, niin voisi olla jopa suurempi riski, että nimenomaan rokotetut hoitajat levittävät koronavirustautia, koska he saattavat olla lähes oireettomia tai oireettomia. Senkään vuoksi tälle ei mielestäni enää ole perusteluja.

Sen sijaan olen kyllä sitä mieltä, että kun meillä on huolestuttavasti tätä ikäihmisten ylikuolleisuutta ja se on lisääntynyt odotettua enemmän ja aivan ilmeisesti siinä koronavirus on keskeisenä tekijänä, niin näitä neljänsiä rokotteita tulisi antaa ikäihmisille, vaikkapa kaikille yli 60-vuotiaille, jotka sen haluavat — ei tietenkään pakolla, vaan niille, jotka haluavat ja ovat jo esimerkiksi saaneet kolme rokotetta ja tietävät, että se ei heille tuo mitään erityisiä sivuvaikutuksia, ja olisivat valmiit sen rokotteen ottamaan. Missä vaiheessa tähän voitaisiin päästä?

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Elomaa.

14.28 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Tuntuu, että korona ja omikron käyvät koko kansan läpi. Joillakin on kovat oireet, hyvin vakavat, ja toisilla ei välttämättä kovin paljoa.

Meillä on valtava hoitajavaje, valtava hoitajapula. Viime perjantaina olin teltalla. Sinne tuli lähihoitaja, joka on jo muutaman vuoden ollut valmistumisensa jälkeen töissä ja pitää

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2022 vp

työstään kovin, mutta hän ei ole ottanut rokotusta. Hän sai koronan ja sen varjolla hän pysyy olemaan töissä, mutta nyt tosiaan puoli vuotta on siitä kulunut ja nyt oli Attendolla sanottu, että saa lähteä kävelemään. Eli onko meillä varaa olla ottamatta hoitajia töihin, koska meillä on niin valtava hoitajapula? Tosiaan tämä henkilö oli tietysti huolissaan myös omasta työpaikastaan taloudellisesti sikäli, että hänelläkin on perhe elätettävänä.

Tässä on monta monessa, ja onhan sekin vaaramomentti, että meillä ei ole hoitohenkilökuntaa tarpeeksi — vajaalla tehdään, puhumattakaan siitä, että hoitajat joutuvat ylikuormitetuiksi ja heillä on hyvin raskasta. Sen takia kysynkin, voidaanko näitä pakkorokotuksia nyt ajatella niin, etteivät ne kerta kaikkiaan tule käytäntöön, ei hoitohenkilökunnalle eikä kenellekään muillekaan. Tietysti vanhemmat ihmiset, jos sen neljännen rokotuksen haluavat, ymmärrettävästi vapaaehtoisesti sen voivat ottaa. Mutta itsellenikin tulee jo mieleen, kun puhutaan neljännessä rokotteesta, että kyllä se jo todennäköisesti heikentää omaa vastustuskykyä. Kuinka tarpeellinen se sitten enää onkaan? Nämä asiat askarruttavat, ministeri — nämä edellisetkin kansanedustajakollegat ovat kyselleet vähän samoja asioita. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kalmari.

14.31 **Anne Kalmari kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tässä on mielestäni käyty ihan hyvää keskustelua, ja ymmärsin, että tätä keskustelua on käyty hallituksen piirissäkin — sitä, onko rokotevelvollisuudelle hoitohenkilökunnalla enää perusteita. Sen lopettamiselle on monia hyviä perusteita: hoitohenkilöstön saatavuus sekä se, että loppujen lopuksi niitä oireettomia ja näkymättömiä taudinkuvia esiintyy ihan yhtä lailla rokotetuilla kuin muillakin ja se saattaa altistaa potilaita. Tässä keskustelussa on tullut hyviä huomioita, ja ehkä en niinkään kysy tässä kohtaa, vaan esitän vetoamuksen, että tämä asia rakentavasti käytäisiin läpi. Ymmärrän sen, että silloin kun tilanne oli päällä, tämä rokotevelvollisuus on ollut tärkeä ja sillä ollaan saatu tautihuippuja katkaistua, mutta nyt ehkä perusteet ovat jo häipyneet.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Zyskowicz ja sen jälkeen ministeri.

14.32 **Ben Zyskowicz kok:** Kiitos, arvoisa herra puheenjohtaja! [Timo Heinonen: Puhemies!] — Puhemies! — Hyvin lyhyesti kysyn ministeriltä, kun olen ymmärtänyt, että jotta palkansaaja saa tartuntatautipäivärahaa, hän tarvitsee siihen lääkärintodistuksen: kun meillä on pitkät jonot lääkäriin ja kun pitäisi pyrkiä mahdollistamaan lääkäreiden keskittymisen tärkeimpiin työtehtäviinsä, niin onko mitään mahdollisuutta säätää siten, että tämän tartuntatautipäivärahan voisi saada jollakin muulla näytöllä kuin varsinaisella lääkärintodistuksella? Siis näin olen ymmärtänyt, että tilanne on tänään. Jos tänään joku sairaanhoitajan tai muun todistus riittää, niin sitä parempi. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Sarkkinen, kolme minuuttia.

14.33 **Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen:** Arvoisa puhemies! Koronaa todellakin on edelleen paljon liikenteessä, kuten täällä on todettu, ja siksi näiden jatkojen äärellä ollaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2022 vp

Lausuntoaikaa ei tässä tämän lakiesityksen yhteydessä ole ollut. Tämä on siis aiemman lakiesityksen jatko, mitään sisällöllisiä muutoksia ei ole tehty. Me emme ole esimerkiksi helmikuussa tiedonneet, että kesäkuussa tai toukokuussa ollaan tässä tilanteessa, että jatkoja tarvitaan. On helppo sanoa, että no, miksi ette ole tiedonneet puoli vuotta sitten, että tämä on tarpeellinen edelleen ja laittaneet normaalia kuuden viikon lausuntoaikaa, mutta tämä tauti on aika ennustamaton, ja tuskin kukaan olisi vielä joku aika sitten arvannut, että tässä sitä edelleenkin ollaan.

Mutta, arvoisa puhemies, tämän esityksen tarpeesta: Tämä esitys siitä, että tartuntatautipäivärahan saantia helpotetaan, on esitetty alun perinkin sen takia, että me emme halua, että ihmiset menevät koronaan sairastuneina töihin tartuttamaan muita ihmisiä. Siksi tätä tartuntatautipäivärahan saantia on helpotettu tilanteessa, jossa virallisia karanteeni- ja eristyspäätöksiä ei ole enää pystytty tekemään, ja on siis turvattu mahdollisuutta jäädä kotiin ja myös helpotettu työnantajien kustannustaakkaa.

Kuitenkin jotta voi jäädä pois, tarvitsee olla virallinen testitulos ja siitä sitten todistus terveydenhuollosta, mikä kyllä kuormittaa terveydenhuoltojärjestelmää, kuten täällä on todettu — se on tosiasia. Kuitenkin on pyritty siihen, että yksityistä terveydenhuoltoa voitaisiin käyttää, ja siihen nämä eri lakisäännökset perustuvat, jolloin vähennetään painetta julkisesta terveydenhuollosta, koska useimmiten käytännössä ihmiset varmaan menevät työterveyteen hakemaan todistukset ja usein myös testitodistukset. Työnantajat ovat erittäin voimakkaasti näitä kaikkia poikkeuspykälä tukeneet.

No, sitten näistä ministeri Lindénin asioista: Ensinnäkin ministeri Lindén on ottanut jatkuvasti kantaa koronatilanteeseen. Sitä seurataan jatkuvasti, ja hallituksen koronaryhmä on taas ensi viikolla kokoontumassa.

Neljänsistä rokotteista: Tämäkin on ministeri Lindénin asia, mutta rohkenen sen verran todeta, että viranomaiset, THL ja KRAR, ovat antaneet suosituksen, joka tosiaan jonkin verran antaa liikkumavaraa kunnille. Varmasti suosituksen laajentaminen tulee vielä pohdittavaksi, mutta tämä on asiantuntija-arvio. Täälläkin on otettu kantaa puolesta ja vastaan, mutta kyllä se on lääketieteellinen asiantuntemus, johon tämän päätöksen pitää perustua.

Sitten ensinnäkin täytyy sanoa, että pakkorokotettahan Suomessa ei ole, mutta työnantajilla on sosiaali- ja terveydenhuollossa velvoite käyttää rokotettua henkilökuntaa silloin, kun riskiryhmiä hoidetaan. Tämä on myös ministeri Lindénin alaista lainsäädäntöä eikä liity tähän sairausvakuutuslakiin tai vuosilomalakiin, mikä on nyt käsittelyssä, mutta se on myös väliaikaista lainsäädäntöä, ja varmaankin sen jatkon edellytykset tulevat arvioitaviksi.

Sitten apinarokosta totean lyhyesti, että tilannetta seurataan Suomessa viranomaisten toimesta, ja totta kai tarvittaessa reagoidaan. Tässä kansainvälinen tiedonvaihto on tietysti äärettömän tärkeää, kun on tällaisesta uudesta kansanterveysuhasta ja tartuntataudista kyse. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 14.37.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2022 vp

Asian käsittelyä jatkettiin kello 16.22.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Seuraavaksi jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 3 käsittelyä, ja mennään puheenvuoroihin. — Edustaja Mäenpää poissa. — Edustaja Mäkelä.

16.22 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Tässä kohdassa jäi vielä sen verran kesken keskustelu, että kun ministeri Sarkkinen sanoi, että tämä päätöksenteko näistä koronarokotuksista ja -toimenpiteistä perustuu asiantuntijatietoon, niin se hieman särähti korvassani, kun juuri äskettäin oli ollut Helsingin Sanomissa iso juttu siitä, miten ministeri Kiuru oli käsitellyt asiantuntijatietoa näissä koronapäätöksissä. Oli syytetty asioiden politisoimisesta ja siitä, että jos asiantuntija oli eri mieltä kuin ministeri, niin palaute saattoi olla kipakkaa, ja siitä, että asiantuntijatkin voivat olla montaa mieltä näistä asioista, eikä ole sellaista yksiselitteistä totuutta niiden asiantuntijalausuntojenkaan takana.

Jotenkin tuntuu, että silloin alkuvaiheessa asiantuntijoita painostettiin kertomaan hieman totuudenvastaista tietoa. Esimerkiksi tämä maskitapaus silloin aikanaan: kun maskeista ei THL:n käsityksen mukaan ollut mitään hyötyä edellisessä kuussa, mutta sitten seuraavassa kuussa ne käytännössä säädettiin pakollisiksi, niin mikä siinä vaiheessa koronaviruksessa tai suomalaisten hengityselimistöissä muuttui niin radikaalisti, että ne maskit olivatkin muuttuneet hyödyttömistä välttämättömyydeksi?

En lähtisi viljelemään liikaa tällaista retoriikkaa, että hallitus perustaa päätöksensä asiantuntijatiedolle. Nämä päätökset tuntuvat olevan usein varsin poliittisia, tulkinnanvaraisia ja mielivaltaisia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.